

Bağımsız Bir Eğitim ve Etkinlik Platformu Olarak AURA

Söyleşi: Mehmet Zafer Akay

Öğr. Gör., İstanbul Bilgi Üniversitesi

Sinan İzgi, Y. Mimar, MSGSÜ

Yılmaz Değer, Y. Mimar, MSGSÜ

Kurtul Erkmen, Y. Mimar, MSGSÜ

Zafer AKAY (ZA): Bu dönem Odamız Genel Merkezi tarafından düzenlenen Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri Programında Mesleğe Katkı Ödülü aldınız. Kutluyorum bir kez daha. İsterseniz söyleşimize AURA'nın kuruluş öyküsüyle başlayalım. Sanırım çoğumuz bunu çok merak ediyoruzdur.

Sinan İZGİ: Kuruluş süreci aslında biraz daha öncesine dayanıyor. Kurtul ve Yılmaz'la yaptığımız bireysel görüşmelerde hepimiz Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde proje atölyesi yürütüyorduk. Sürekli olarak "Okullarda bu işler yürümüyor." diye şikâyet ediyorduk. "Şöyle olsa, böyle olsa..." derken bir noktada "Acaba biz bir platform kursak, bir şeyler yapabilir miyiz?" diye konuşmaya başladık. Bu fikir zamanla olgunlaştı ve birlikte bir araya gelerek somut bir oluşuma dönüştü. Başlangıçta üç kişi olarak yola çıktık, sonra bu sayı yediye ulaştı ve bugünkü kurucu ekip ortaya çıktı.

Yılmaz DEĞER: Alternatif bir eğitim ve paylaşım ortamı yaratma konusunu ilk olarak Sinan'la birlikte konuştuk. Benzeri bir oluşumu akademiye öğrencilik yıllarımda farklı bölümlerden arkadaşlarımla birlikte oluşturmuş ve dört yıl kadar sürdürmüştük. Beşiktaş'ta kiraladığımız bir mekânımız vardı. Aramıza

sonradan farklı üniversitelerden arkadaşlar da katılmıştı. Bizleri çok besleyen bir araştırma, tartışma ve birlikte üretme ortamıydı. 12 Eylül 1980 darbesi sebebiyle kesintiye uğrayan bu platformu ve bize kattıklarını bildiğim için çok disiplinli ve alternatif eğitim süreçlerinin deneyimlenebileceği bir ortamı tekrar var etmenin önemine inanıyor ve daha kapsamlı daha kurumsal olarak böyle bir yapıyı arkadaşlarımla nasıl yeniden canlandırabileceğimizi düşünüyordum. Bu konuşmalar, tartışmalar hepimizi bir ortak paydada buluşturdu ve birlikte AURA İstanbul'u hayata geçirebildik.

Kurtul ERKMEN: Sürecin sadece okul sonrası bir eğitim içermesi gerektiğine karar verdik. Bir sertifika programı olsun istedik ama sadece öğrencilere ya da araştırmacılara yönelik değil; herkesin katılımına açık, çeşitli tartışmaların, konuşmaların ve konferansların da dahil olduğu bir yapı öngördük.

Sinan İZGİ: Evet, aslında iki temel ihtiyaçtan doğdu bu fikir. Birincisi, farklı meslek alanlarından gelen insanların bir araya gelip bir proje üzerine konuşabilmesi, tartışabilmesi ve birbirlerinin dilini öğrenebilmesi. Bu tür bir ortam okullarda ne yazık ki mümkün olmuyor.

Soldan sağa: Sinan İzgi, Yılmaz Değer, Kurtul Erkmen, Zafer Akay.

Örneğin, Mimar Sinan Üniversitesi özelinde plastik sanatların tüm dalları aynı binada eğitim görse de, bölümler arasında ortak bir üretim yapılmıyor. Bu durum beni kişisel olarak çok rahatsız ediyordu. Defalarca dile getirdim ama her seferinde yönetim engelleri ya da klişeleşmiş yapılar nedeniyle bu tür girişimler hayata geçirilemedi.

ZA: Tabii, bu tür bağımsız bir organizasyonun varlığı gerçekten çok farklı bir şey. Özellikle mimarlık eğitimini belirli bir kalıba sokmaya çalışan sistem ve getirdiği kısıtlamalar nedeniyle.

Sinan İZGİ: Evet, okullarda sistem oldukça katı ve hiyerarşik. Akademik yapılar adeta birer bürokrat gibi davranıyor. Kendi iktidar alanlarını oluşturmuş durumdadır ve kimseyi bu alanlara dahil etmek istemiyorlar. Bu da büyük bir sorun. Bu rahatsızlık, benim açımdan böyle bir oluşumun ortaya çıkmasında etkili oldu.

Bir diğer tetikleyici unsur ise Gezi Parkı protestolarıydı. Kamusal alanlara dair kararlar halka danışılmadan alınıyordu ve katılımcı süreçler işletilmiyordu. Gezi süreci de zaten bu nedenle ortaya çıkmıştı. Yılmaz'la birlikte Taksim Platformu'nun ilk toplantılarına katıldık. Oradaki fikir alışverişi bizi etkiledi. Kamusal alanda ne yapılması gerektiğine dair farklı fikirlerin ve bilgilerin üretildiği bir zemin eksikti. Muhalefet genellikle reaktif biçimde ilerliyor, "Bunu yapamazsınız" demekle yetiniyordu. Oysa esas mesele, "Böyle yapın" diyebilmektir. Bu ise ancak bir fikir ortamı, bir bilgi üretim zemini ile mümkündür. Böyle bir eksiklik fark ettik ve bu oluşumu bu boşluğu dolduracak şekilde şekillendirmeye başladık.

Kurtul ERKMEN: Evet, biz de şöyle düşündük: Kuracağımız platform özgür bir alan olmalıydı. "En doğrusunu biz biliyoruz, biz söyleyelim, siz dinleyin" anlayışından uzak; tam tersine, farklı disiplinlerden ve farklı görüşlerden insanların fikir ve söz sahibi olabileceği bir yapı olmalıydı. Mimarların bile kendi içlerinde çok farklı görüşleri olabiliyor. Biz de çeşitli kesimlerden fikir sahibi insanları buraya davet ederek onların atölye yürütücüsü olmalarını sağladık.

Burada her dönem iki atölye yürütülüyor. Yaz, güz ve bahar dönemleri olarak. Her biri iki farklı eğitime emanet ediliyor. Böylece tam anlamıyla çoğulcu bir yapı ortaya çıkıyor. Bazı konuşmalar ya da konuşmacılar benim, Yılmaz'ın ya da Sinan'ın bireysel fikirleriyle uyumlanabiliyor ama buna takılmıyoruz. Farklılık ve çeşitlilik bizim için daha önemliydi. Herkes kendine yakın olanı alır, beğendiğini sahiplenir. Zaten her konuşmanın sonunda bir soru-cevap bölümü de var. Katılımcılar özgürce soru soruyor, tartışma-

lar yaşanıyor. Bu özgürlük ortamını yaratmak başlıca önceliklerimizden biriydi.

Sinan İZGİ: Türkiye'de çok ciddi bir kutuplaşma sorunu var. Bu da fikir tartışmalarının, semboller üzerinden kimlik savaşına dönüşmesine neden oluyor. Örneğin, AKM'nin yıkılıp yıkılmaması üzerine yapılan tartışmalarda, yıkıl-sın diyen hemen AKP'li, yıkılmasın diyen Cumhuriyetçi olarak etiketleniyordu. Oysa AKM'yi mimari bir nesne olarak tartışma şansı yoktu. Bu kutuplaşma empatiyi de ortadan kaldırıyor; karşındakinin ne söylediğini anlamaya çalışmak gibi bir çaba kalmıyor. Bu eksikliği de fazlasıyla hissediyorduk.

ZA: Bu mekân nasıl ortaya çıktı?

Sinan İZGİ: Başlangıçta Perşembe Pazarı'nda eski bir hanı dönüştürerek kullanmayı düşündük. İşe başladıktan sonra çıkan bazı sorunlar dolayısıyla oradan ayrılmaya karar verdik. Sonrasında Fındıklı'da bir ofis katı kiralandık. Tadilata başladığımızda, binada yapısal sorunlar olduğunu gördük. Kontratımızı iptal ettik ve oradan da çıktık.

Kurtul ERKMEN: Oradan da çıktık ama öncesinde bir yer daha vardı, belki seçiciliğimiz konusunda ipucu verebilir. Karaköy'de çok güzel bir yer bulmuştuk. Eski Galata Rum Okulu'nun karşısında, en üst kat. Gerçekten çok beğendik. Evet, o ofis katıydı. Manzarası vardı, alanı küçüktü ama bazı artıları da vardı. Mal sahipleriyle tanıştık, iki kadın gelmişti hatırlarsan. Mal sahipleriyle tanıştık, çok tatlı insanlardı. Onlar da bizi, fikrimizi sevdiler.

Yılmaz DEĞER: Henning Larsen'in geçici olarak kullandığı ofis katıydı. Evet, fikri çok beğendiler.

Kurtul ERKMEN: Ama öğrendik ki bina bir iş hanıymış ve akşam 6'dan sonra kapanıyormuş. Yani geceye kadar kalamıyorduk. Bizim anlayışımıza ters bir durumdu bu. Üniversitede bile öğrenciler gece yarısına kadar çalışır. Bizim akademimiz de gece 6'da kapanacaksa olmaz dedik. Her şey uygun olsa da — lokasyon, fiyat, bina — bu kısıt kabul edilemezdi.

Sinan İZGİ: Öğrenci gece 11-12'ye kadar çalışmak isterse ne olacak? "İdare edilir" dediler ama bu tür belirsizlikler bizi düşündürdü.

Kurtul ERKMEN: Ara çözümlerle yürütmek istemedik. "Kendimize başka bir yer bakalım" dedik.

Sinan İZGİ: Sonra kader ağlarını ördü. Bu kat ve üstü, aslında benim eniştemin kurduğu Fen Bilimleri Merkezi'ne aitti. 1980'lerin ortasında, ilk projesini çaylak bir mimar olarak ben çizmiştim. Dershaneler kapanmıştı. Biz mekân ararken burası kiralanamıyordu. 1000 metrekare-

reydi, üst katı da 450 metrekare. Eskiydi, kullanılamıyordu.

ZA: Kat mülkiyeti vardı herhalde binada?

Sinan İZGİ: Evet, kat mülkiyeti var. Bölünmüş durumda. Yapı inşaat halindeyken alınmıştı zaten. Fakat 1000 metrekarelik bir ofis isteyen firmalar plazalara gidiyordu. Burası ofis olarak düşünülmemişti, otoparkı yoktu, tavanlar basıktı, havalandırması yetersizdi. Kısacası kiralanamıyordu. Mezbelelik bir durumdaydı.

Dedim ki, “Buranın içini temizleyelim, bölelim. Bir tanesine kendi ofisimi taşıyım, bir tanesine de AURA’yı getiririz. Diğer bölümleri de istedikleri gibi kullanırlar.” Onlara da mantıklı geldi. Yaklaşık bir yıl tadilat yaptık. Sadece gece çalışarak 1500 kamyon moloz çıkardık. Kaba inşaatı sıfırdan yaptık. Ama bu bizim için büyük bir şanstı çünkü planı ben tasarladım.

Kurtul ERKMEN: Evet, bu sayede AURA’nın mekânı tamamen bizim kontrolümüzde şekillendi.

Sinan İZGİ: Üstelik tüm bu işler inşaat masraflarından çıktı. Duvarlar, elektrik, tesisat gibi işler binanın restorasyonuna dahildi. Lambaları, döşemeleri biz aldık ama temel altyapı binanın genel tadilatından sağlandı. Dışarıda bir yer kiralsaydık, aynı hâle getirmek çok daha maliyetli olurdu. Ortak tuvalet sıfırdan yapıldı, mutfak da öyle. Kendi yerimiz olmuş oldu. Bu bizim için çok büyük bir avantajdı.

Kurtul ERKMEN: Lokasyon olarak da içimize sindi. Beşiktaş iyi bir noktaydı.

ZA: Evet, bir buluşma mekanı olarak gerçekten çok uygun. Binanın organizasyonu da oldukça kullanışlı. Şanslı bir tercih olmuş.

Sinan İZGİ: Şu anda 3 numaralı daire AURA’ya ait, 4 numara benim ofisim. 2 ve 5 numaraları kuzenim kendine ayırdı. 1 numarada ise Bilim Akademisi’nin yönetim ofisi var. Buradaki yer yabancıya gitmeden, tanıdık çevrede kaldı. Ortak alanları da rahatça kullanabiliyoruz.

Kurtul ERKMEN: Böylece, kendimize ait bir alan yaratmış olduk. Ayrıca, önceki iki mekândan da büyüktü burası. Karaköy’deki 160 metrekareydi, Fındıklı’daki 130 civarındaydı. Burası ise bizim ihtiyaçlarımıza tamamen cevap verdi. Bir de balkonumuz var, biliyorsunuz.

Sinan İZGİ: O da ayrı bir güzellik.

Kurtul ERKMEN: Bu anlattığımız mekânsal kısmın dışında bir de idari yapıya değinmek gerekir. Biz aslında başta bir vakıf olarak yola çıktık. Çünkü önümüzde böyle bir model vardı. Hatta üçümüz o vakıftan ayrıldık.

Sonra da baktık ki bu iş için gerçekten idari bir yapıya ihtiyacımız var.

Vakıf işlerinden çok iyi anlayan, genç ve zeki bir avukat arkadaşımız vardı: Orçun Horozoğlu. Ona durumu anlattık, “Biz böyle bir yapı kurmak istiyoruz” dedik. O da “Tamam, ben de destek veririm” dedi. Zaten daha önce birlikte vakfa bazı öneriler sunmak için gitmiştik.

Süreç şöyle gelişti: Jale Kulin, Mehmet Bayrak gibi isimlerle toplamda yedi kişilik bir kurucu ekip oluşturduk. Vakıf senedini hazırladık. Gerekli blokajı yaptık, bankaya parayı yatırdık. Orçun dosyaları topladı ve Ankara’da mahkeme sürecini başlattı. Vakıflar, hâkim kararıyla kuruyor. Biz de özgeçmişlerden mal varlığı beyanlarına kadar tüm belgeleri hazırladık. En son Orçun dedi ki: “Her şey tamam, önümüzdeki ay senedi alıyoruz.”

Sinan İZGİ: Ufak tefek değişiklikler talep ettiler, onları da hallettik. Her şey yolundaydı.

Kurtul ERKMEN: Orçun, “Haftaya gidiyorum, hâkim hanımdan vakıf senedini alacağım,” dedi. Biz çok sevindik. Sonra bir anda 15 Temmuz oldu.

Sinan İZGİ: Evet, darbe girişimiyle birlikte tüm süreç durdu. Vakıflar, hâkim, herkes dağıldı.

Yılmaz DEĞER: Normalde 1-1,5 ay sürececek olan başvuru çok uzadı. Biz de sabırsızlanıyorduk çünkü içeride bloke edilmiş bir paramız vardı, kullanamıyorduk.

Kurtul ERKMEN: Hatırlarsan Yılmaz, biz Mart ayında vakıf senedini teslim edip parayı yatırmıştık. 15 Temmuz Temmuz’du. Aradan dört-beş ay geçmişti ve hiçbir yanıt gelmemişti.

Sinan İZGİ: Parayı bloke ediyorsun, kuruluş tamamlanınca çözüp kullanabiliyorsun.

Yılmaz DEĞER: Evet, ama bu kadar uzayınca kullanamıyorduk. O arada biz de mekânı hazırlamıştık, çalışmalara başlamak istiyorduk ama tüzel kişiliğimiz yoktu.

Kurtul ERKMEN: Aralık ayına geldik. Danışmanlarla görüştük. Dediler ki: “Vakıf çok uzun sürüyor, siz hızlıca geri dönün. Dernek de çok pratik değil, çünkü vergi sorunları ve kalamalık yapılar söz konusu. Siz en iyisi anonim şirket olun. Hemen başvuru yaparsınız, işlerinizi yürütmeye başlarsınız. İstedığınız zaman vakfa da dönebilirsiniz.” Biz de dedik ki, madem öyle, biz anonim şirket başvurumuzu yapalım.

Yılmaz DEĞER: Bu arada vakıf başvuru-muz da kabul edildi aslında.

ZA: Tanındınız mı?

Yılmaz DEĞER: Evet, tanındık ama biz o

noktada vazgeçme dilekçesi verdik. Tüzel kimliğimizi farklı kurduk.

Kurtul ERKMEN: Tabii paramızı da geri almak için uğraştık.

Yılmaz DEĞER: Vakıf yetkilileri de şaşırıldı. “Vazgeçiyorsunuz yani?” dediler.

ZA: Gerçekten epey maceralı bir süreç olmuş.

Sinan İZGİ: Vakıf kurmak demek, devlete hesap vermek demek. İki yıl sonra “Şu sandalyeyi neden aldınız?” diye sorabilirler. Biz bir şeyi vakfetmiş değiliz, kendi cebimizden ve risk alarak bu yapıyı kurduk. Şirket gibi vergi de ödüyoruz.

Yılmaz DEĞER: Vakıf olsak da vergi muafiyeti yoktu. Sadece isim olarak “kar amacı gütmeyen” bir yapı kurmak daha kolay oluyor. Destek veren kurumlar kendilerini güvende hissediyor.

ZA: Peki şirket olarak kar amacı gütmendiğini beyan edebiliyor musunuz?

Yılmaz DEĞER: Hukuken “kar amacı gütmüyorum” demek ticari anlamda bir şey ifade etmiyor. Ama biz şirket protokolüne “kar amacı gütmeyecek” ibaresini koyduk. Eğer kar elde edilirse, amaçları doğrultusunda yeniden yatırıma yönlendirilecek dedik. Ama bu, hukuki olarak bizi “basiretsiz tüccar” yapar.

Sinan İZGİ: Zaten şirket olarak kar etmen gerekiyor prensipte. Bazı başka ülkelerde “kar amaçlı olmayan şirket” statüsü var. Türkiye’de böyle bir yapı yok.

Kurtul ERKMEN: Orçun’un hazırladığı, hepimizin imzaladığı bir vakıf senedi olmasa da yerine geçen çok detaylı bir sözleşme hazırladık. Bu sözleşmede buradan kimseye kâr payı dağıtılmayacağı, elde edilen gelirin yalnızca kuruluş amaçları doğrultusunda kullanılacağı net biçimde yazıldı. Miras hukukuna kadar etkisi olacak şekilde detaylandırdık.

Yılmaz DEĞER: Bu sözleşme sayesinde rahatça “kar amacı gütmeyen bir yapı” olduğumuzu söyleyebiliyoruz. Katılımcılardan ücret almamak bizim için çok hassas bir konuydu. Bazen şu denir: “İnsanlar para vermedikleri şeyin değerini bilmez.” Evet, bu doğru olabilir. Ama para talep etmeye başladığınızda da işler değişiyor. Çünkü Türkiye’de bu tür girişimler hemen “ticaret yapılıyor” gibi algılanıyor.

Sinan İZGİ: Bu konu bence çok önemli. Biz hiçbir zaman bu işten menfaat sağlama amacı taşımadık. Hâlâ da bu işin içindeki insanlar neden yapıyorlar diye soranlar var. Hani menfaat nerede diye sorgulayan bir bakış açısı hâkim.

ZA: Etkinliklerin ve atölyelerin birbirini destekliyor olması, buranın hayatîyetini sağlıyor. Çok ciddi bir birikim oluşmuş durumda.

Yılmaz DEĞER: Senin de bildiğin gibi, burayı uzun süredir izleyenlerden birisin. Dışa-

rıdan bakıldığında görünen, içerideki üretimin belki yirmide biri bile değil. Ama içerideki bilgi üretimi sürekli artıyor ve her gün üzerine koyarak devam ediyor.

Kurtul ERKMEN: Ben başlarken kendi arkadaş çevreme şunu söyledim: “Bu iş tutarsa, çok hızlı benzerleri açılır.” Ama açılmadı. Neden? Çünkü ortada bir kazanç yok, menfaat yok, bir karşılık yok. Zaman ve emek veriyorsun.

Sinan İZGİ: Aslında para almak, doğrudan kar elde etmek anlamına gelmiyor. Masrafları karşılamak için alınan bir katkı normaldir. Ama biz bunu da yapmayarak tüm yükü kendimiz üstlenmiş olduk. Eğer kişi başı bir ücret alsaydık ve bununla sadece kira giderlerini karşılasaydık bile yine kâr amacı gütmüş sayılacaktık. Türkiye’deki anlayışta eğitimin ücretsiz olması gerektiği düşünülüyor, aksi halde hemen “ticarethane” damgası vuruluyor.

Yılmaz DEĞER: Ben öğrencilik yıllarımda da benzer bir örnek yaşadım. Akademi’de o yıllarda kantinde öğrencilere yemek çıkmazdı. Öğrenci temsilcisiydim, bir öğrenci kooperatifi kurarak yemek çıkarılmasını sağladık. Kaliteli ve ekonomik yemek malzemeleri temin etmek için Mısır Çarşısı’na gidip alışverişi kendimiz yapıyorduk. Sonunda çok uygun fiyatlarla yemek çıkarmayı başardık. Ama ardından “Bunlar bundan menfaat sağlıyorlardır.” gibi dedikodular da kulağımıza gelmedi değil.

Sinan İZGİ: Ne kadar iyi niyetli olursan ol, bu tür yorumlardan kaçamıyorsun. Yine de o dönemde o yemek uygulamasını sürdürdünüz.

ZA: Aslında buradaki eğitim yapısının çok katmanlı ve destekleyici olması AURA’yı farklı kılıyor. Özellikle sertifika programı ve atölyelerin sürekliliği çok etkileyici.

Sinan İZGİ: Cumartesi Aura’ları baştan beri planlanan eğitim yapısının bir parçasıydı. İlk başta ne yapalım diye düşünürken bir eğitim programıyla başlamaya karar verdik. Sömestirlik bir sertifika programı olacaktı.

Bu fikir, New York’taki *Institute of Architecture and Urbanism*’den esinlenerek doğdu. Peter Eisenman’ın zamanında kurduğu, daha sonra genç bir ekip tarafından yeniden açılan bir kurumdu. Orada da benzer bir şekilde, mimarlık öğrencileriyle sınırlı olmayan, multidisipliner bir eğitim yapısı vardı. Her öğrenciden dönem başına 4000 dolar alıyorlardı ama kar amacıyla değil, ekonomik sürdürülebilirlik için kurulmuştu.

ZA: Evet, hatırlıyorum elbette o kurumu. Bir döneme damgasını vuran bir kurum olmuştu.

Sinan İZGİ: Biz de oradan ilhamla başladık. Buradaki atölye haftada beş gün, sabahtan akşama kadar sürüyor. Katılımcılar, İstanbul üzerine farklı araştırmalar yürütüyorlar. Bu araştırmalar “araştırma tabanlı tasarım” olarak bir projeye dönüşüyor. Ayrıca hafta içi sadece

AURA katılımcılarına özel seminerler düzenliyoruz. Konular kuramsal, tarihsel, teknolojik ve profesyonel içerikler barındırıyor.

Bunun yanı sıra bir de Cumartesi AURA'ları var. Bu program dışarıya açık ve çok disiplinli bir yapıya sahip. Plastik sanatlar, edebiyat, felsefe gibi farklı alanlardan konuşmacıları davet ediyoruz. Bu üç ayaklı yapı baştan beri tasarlandı.

Kurtul ERKMEN: Cumartesi AURA'larıyla ilgili bir şey daha vurgulamak isterim: Bu konferanslar sadece mimarlarla sınırlı değil. Aksine farklı disiplinlere alan açmaya çalışıyoruz. Nörolog, kent plancısı, fotoğrafçı gibi çok farklı kişiler konuşmacı oldu. Sen de geldiğinde İstanbul evleri ve Art Deco üzerine konuşmuştun. Hatta orada ev kadınlarının soru sorduğunu hatırlıyorum. Yani izleyici profili de çok çeşitli.

Sinan İZGİ: Cumartesi Aura'ları, eğitim yapısının dışarıya açılan yüzü oldu. Bu etkinliklerde daha bilinen isimler yer aldığı için dışarıdan daha çok ilgi görüyor. Ama içerik olarak seminerlerimiz de çok nitelikli. Hepsini baştan beri kayıt altına alıyoruz ve YouTube'a yükleniyor.

Kurtul ERKMEN: Mesela geçenlerde Erdem Ceylan geldi. Funda Uz, Murat Güvenç gibi isimler yakın zamanda seminer verdiler. Bu seminerleri genelde dönemsel küratörler belirliyor. Onlar ana kavramsal çerçeveye uygun konuşmacılar davet ediyorlar.

Mesela Ali Artun'u doğrudan Cumartesi etkinliği olarak değil, dışarıya açık bir seminer olarak konumlandırdık. Cumartesi sabahı saat 10:30'da gerçekleşti ama program içinde farklı bir başlıkla yer aldı. Yani her dışı açık etkinlik Cumartesi AURA'sı kapsamında değil, bu seminer de onlardan biriydi. Sayısal olarak konuşmak gerekirse, Cumartesi AURA etkinlikleri — yani o başlıkla düzenlenenler — 100'ü geçti.

ZA: YouTube'daki içerik sayısı da hayli fazla. Gerçekten müthiş bir bikiim oldu.

Sinan İZGİ: Evet, yalnızca Cumartesi AURA'ları değil; online etkinlikler, fokus gruplar, gündem söyleşileri, Suare serileri de var. Çok çeşitli içerikler üretildi.

Yılmaz DEĞER: Mimarlık, şehircilik, kültür, sanat, felsefe vb. konuları kapsayan bir dizi multidisipliner seminerler olmasını arzu ediyoruz. Ali Artun'la başladığımız seriyi sürdürmek, yanı sıra Aykut Köksal, Murat Güvenç gibi hocalarımızla da bu tür etkinlikleri zenginleştirmek istiyoruz.

ZA: Bence de harika bir yaklaşım. Konu bütünlüğü yaratıyor ve arşivde geriye dönük takip etmeyi de kolaylaştırıyor.

Kurtul ERKMEN: Bu tür akademik nitelikli içerikler, ancak çok iyi bir üniversite ortamında erişilebilecek kalitede. Biz ise bu bilgiyi

AURA çalışmaları sergi etkinliğinden, SALT, 2024.

herkesin erişimine açıyoruz. Herkese açık ve ücretsiz. Bu da AURA'yı özel kılıyor.

Yılmaz DEĞER: AURA'nın amaçlarından biri de bu zaten: Nitelikli akademik içerik üreten kişilerle birlikte bir ortam sağlamak, onları izleyicilerle buluşturmak ve tartışma zemini oluşturmak. Üniversitelerde dışarıya açık bu tür etkinlikleri düzenlemek zorlaştı. Prosedürler çok kısıtlayıcı olabiliyor. Biz ise daha hızlı karar verip uygulayabiliyoruz. Bu büyük bir avantaj.

ZA: Özellikle mimarlık dışından gelen katkılar bana çok değerli geliyor. Mimarlığı çok fazla kendi aramızda konuşuyoruz. Disiplin dışından gelen her katkı çok farklı açılımlar getiriyor oysa.

Yılmaz DEĞER: Gerçekten çok önemli. Öğrenciler açısından da ayrıca kıymetli. Burada öğrenciler konuşmacılarla birebir temas kurabiliyorlar. Oturum öncesi ve sonrasında yan yana gelip sorularını sorabiliyorlar. Bu yakınlıkta diyalog kurabilmeleri öğrencilerin özgüveninin gelişmesini; topluluk önünde düşüncelerini ifade edebilmelerini ve ileride daha cesaretli adımlar atabilmelerini sağlıyor.

Geçenlerde bir öğrencimiz yaptığımız bir etkinlikte Aslı Özbay'la tanışmış. Aslı Özbay'da "gel, projeni benimle birlikte geliştir" demiş. Eğer sadece e-posta yoluyla ulaşmak isteseydi, belki böyle bir fırsat doğmayabilirdi.

Kurtul ERKMEN: Sen de iyi biliyorsun; bu mekân iyi bir sosyalleşme alanı. Konferans sadece bir vesile. Ama sonrası çok daha zengin geçiyor. Buranın 10 dakikada boşaldığını hiç görmedim. Katılımcılar en az yarım saat, bir saat daha burada kalıyor. Bunu görmek bizi mutlu ediyor.

ZA: Bizleri de elbette. AURA çok güzel bir buluşma mekânı oldu. Biraz da gezilerden ve yarışmalardan bahsedelim isterseniz.

Yılmaz DEĞER: Son dönemde birkaç farklı program geliştirdik. Örneğin kısa süreli yaz okulları uygulamaya başladık. İstanbul dışı etkinlikler kapsamında ilk olarak Doğanbey Köyü'ne gittik.

Orada konaklamalı bir atölye gerçekleştirdik.

Doğanbey'in ilginç bir yapısı var: Biri eski yerleşim, diğeri düz ovaya taşınmış yeni yerleşim. Biri Rumlardan kalan taş evler, diğeri göçmenlerin kurduğu düz alandaki yeni köy. Bu iki köyü mekânsal ve sosyolojik olarak karşılaştırmaya dayalı bir çalışmaydı.

Sinan İZGİ: Atölye kapsamında Priene antik kentine de gidildi. Arkeolojik alanlar gezildi.

Yılmaz DEĞER: Kaya Dinçer ve Hilmi Yavuz gibi hocalarımız geldi. Felsefi konuşmalar da orada devam etti. AURA'nın kurucularından ve yönetim kurulundaki arkadaşlarımızdan Erhan İşözen, Doğanbey'de konaklama ve çalışma ortamı sağladı. Katılımcılar tarihi taş evlerde ve mekanlarda çok keyifli bir deneyim yaşadılar.

Kurtul ERKMEN: Başvurular açık yapıldı. 18 kişilik kontenjan vardı. Katılımcılar AURA öğrencileri değil, dışarıdan gelen gönüllü başvuranlardı. Her başvurulanla birebir görüşme yaptık. Yatak kapasitesine göre seçim yaptık.

Sonrasında güncel gelişmelere uygun işler de yaptık. Özellikle 2023 depreminin ardından, o bölgede yaşayan öğrencilere destek vermek için yeni bir yaz programı oluşturduk. 2023 ve 2024 yazlarında bu programı gerçekleştirdik. Bu yaz üçüncüsünü yapacağız.

Yılmaz DEĞER: O yıl afet bölgesi ilan edilen 10-11 ilde okuyan öğrencilerin eğitimlerinin aksamaması için İstanbul'da 15 günlük bir program tasarladık. Ulaşım ve tüm masraflarını biz karşıladık. Yürütücü hocalarımızı da biz organize ettik. İstanbul'dan öğrencilerle birlikte, dayanışma içinde çalıştılar.

Kurtul ERKMEN: İstanbul Planlama Ajansı'nın Florya'daki tesislerini merkez olarak kullandık. Çok güzel, yeşil bir alan. Fiziksel olanakları güçlü bir mekândı. İki yıldır aynı mekânda oturuyoruz.

Yılmaz DEĞER: Bu dışarıdan gelen öğrencileri İstanbul'da misafir ettiğimiz bir program oldu. Doğanbey ise bizim öğrencilerimizin başka bir yere gitmesi üzerineydi. Yani iki yönlü işleyen bir sistem kurduk.

Sinan İZGİ: Ayrıca deprem sonrasında Cumartesi AURA'larına sadece mimar ve kent plancısı değil, bir psikiyatrist de davet ettik. Tamer Aker geldi. Kendisi Birleşmiş Milletler'in elçilerinden biri ve deprem bölgesinde travma üzerine çalışmalar yürütmüş bir isim.

Kurtul ERKMEN: Tamer Aker burada bir Cumartesi konferansı verdi. Çok etkili oldu. Konuları hep gündeme dokunarak seçmeye çalışıyoruz. Ne çok yüzeysel kalıyoruz, ne de çok ansiklopedik.

Sinan İZGİ: Marmara bölgesinde de çalışmalar yaptık. *Mapping Marmara* adını verdiğimiz bir program yürüttük. 2-3 yıl boyunca sürdü. Marmara çevresindeki kentlerin haritalanmasına odaklandık. 3 haftalık yoğun bir programdı.

O çalışmanın çıktıları MARUF'un (Marmara Urban Forum) etkinliklerinde kullanıldı. Uluslararası platformlarda da değerlendirildi.

Kurtul ERKMEN: MARUF bizimle iletişime geçti. AURA'yla birlikte neler yapabiliriz diye sordular. Biz de bu fikri geliştirdik.

ZA: Yarışmalar da gençler için motive edici oluyordur. Her dönemin en renkli konuları yarışmalar oluyor diyebiliriz sanırım.

Yılmaz DEĞER: Evet. Bu konuda da birkaç örnek var.

Kurtul ERKMEN: Ulusal ölçekli bir yarışma yapmadık. Yarışmalarımız daha çok sponsor firmalarla birlikte, AURA'daki araştırmacıların katılımıyla yapıldı. Bağımsız jüri kuruldu. Genelde kısa süreli — bir, iki ya da üç haftalık — yarışma formatında yürüdü. Atölye mantığıyla çalışıldı.

Yılmaz DEĞER: Bazılarının ödülleri de yurt dışıydı. Örneğin Reynaers firması birinci grubu Belçika'ya götürdü. Fransız bir firmayla yaptığımız yarışmada birinci ekip Paris'e gönderildi. Sergio Ferrari ile düzenlediğimiz yarışmada da Paris'e seyahat gerçekleşti.

Sinan İZGİ: Bunlar pandemiden önce, ekonomik koşullar görece daha iyiyken oldu. O zamanlar vize almak da daha kolaydı. Şimdi dengeler değişti.

Yılmaz DEĞER: Ayrıca birkaç kez İstanbul'da ve dışında workshop-yarışma birleşimi işler yaptık. İzmir, Milas, Beşiktaş, Üsküdar Çengelköy, Sultanahmet gibi yerlerde araştırma çalışmaları ve workshoplar gerçekleştirdik. İasos antik kenti için ziyaretçi merkezi tasarımı bağlamında fikir projeleri üretildi.

İzmir'de tarihi Kemeraltı alanında çalışıldı. Oralarda kentsel ölçekte yeniden işlevlendirme üzerine fikirler geliştirildi. Çengelköy de aynı şekilde ele alındı.

AURA çalışmaları sergi etkinliklerinden.

Kurtul ERKMEN: Bu çalışmaların özelliği, ilgili belediyelerle birlikte yürütülmesi. Belediyeler hem yerel bilgiyi sağladı hem de programın bir parçası oldu. Örneğin İzmir’de bizi gezdirdiler, rehberlik ettiler.

Yılmaz DEĞER: İasos’ta da aynı şekilde destek vardı. Sonrasında bu projelerin sergileri de yapıldı. Katılımcılarla birlikte gidip geldik, konaklama, ulaşım her şey organize edildi.

Kurtul ERKMEN: Sultanahmet çevresinde de bir yarışma yaptık. Cinci Meydanı’nın üstüydü tam yeri. Sonra Çengelköy’de bir tane yaptık.

Yılmaz DEĞER: Evet, Çengelköy de çok güzel geçti. Katılımcılar için çok geliştirici oldu. Mimari, tarihsel ve mekânsal katmanları tartıştılar.

Kurtul ERKMEN: Bu yarışmalardan elde edilen çıktıları bir gün kitap haline getirmek istiyoruz.

ZA: Harika bir fikir. Umarım yakın zamanda yayına dönüşürler.

Yılmaz DEĞER: Sultanahmet’te, Sfendon’un arkasında, Küçük Ayasofya yakınında da bir çalışma yapıldı. Bu projelerde seminerler de çok önemli yer tutuyor. Tarih, mimarlık, yapı bilgisi gibi konularda uzmanlar gelip bilgi veriyorlar. Küçük Ayasofya ve çevresini adım adım gezip, tarihi nasıl okumak gerektiğini anlattılar.

Kurtul ERKMEN: Milas’da İasos antik kenti fikir projesi yarışması için çalışırken kazı başkanı Asuman Baldıran, Sultanahmet ve yakın çevresi için Aykut Köksal, Çengelköy için Halit Yaşa Ersoy, Beşiktaş için ise Erhan İşören

seminerler verdi. Ayrıca jürilerimiz de konu hakkında yetkin kişilerden oluşuyor. Projeler üzerine birebir diyalog kuruyorlar. Yarışmalar sadece değerlendirme değil, aynı zamanda bir öğrenme ortamı.

Yılmaz DEĞER: Tipik yarışmalarda jüri rapor hazırlar ve süreç sona erer. Ama bizim yarışmalarda kolokyum çok önemlidir. Katılımcılar projelerini sunar, sorular alır, cevap verir. Jüriden anlık yorumlar da gelir. Bu çok değerli bir deneyim.

Sinan İZGİ: Bence en önemli kısım da o zaten — kolokyum. Karşılıklı etkileşim.

Bir de 2024 te başladığımız, Türkiye’nin çeşitli üniversitelerinde gerçekleştirdiğimiz AURA Kampüs programımız var. Şu ana dek Trabzon, Erzurum, Muğla, Gaziantep, Kayseri, Antalya ve Edirne’de, bölge üniversiteleriyle birlikte, atölye çalışması ve paneller gerçekleştirdik. AURA Kampüs, bu yıl Eskişehir ve Adana ile devam edecek. Önümüzdeki yıl için de çalışmalarımız devam ediyor.

Yılmaz DEĞER: Tüm bu etkinliklerin yanı sıra, yurtdışı üniversitelerle de ortak programlar geliştirmeye başladık. Bunların ilki Torino Politeknik Üniversitesi ile birlikte yürüteceğimiz karışık katılımlı proje stüdyosu olacak.

ZA: Gerçekten çok kapsamlı ve ilham verici bir süreç olmuş. Çok teşekkür ederiz hepinize bu güzel söyleşi için. AURA’ya uzun ömürler diliyoruz.

